Xarici dil fənn kurikulumu yenilənir - Əsas dəyişikliklər və yeni imkanlar

Azərbaycan məktəblərində xarici dil tədrisinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində növbəti addım atılıb. 2013-cü ildən tətbiq olunan xarici dil fənn kurikulumu əhəmiyyətli dərəcədə təkmilləşdirilərək müasir tələblərə və beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılıb. Kurikulumun yenilənməsində dillər üçün Ümumi Avropa İstinad Çərçivə sənədindən (CEFR) istifadə edilib. Yeni sənəd şagirdlərin xarici dildə ünsiyyət, dinləmə, oxu, yazı və danışıq bacarıqlarını daha səmərəli inkişaf etdirməyi hədəfləyir. Şagirdlər əsas xarici dili öyrənməyə birinci sinifdə Pre-A1 səviyyəsi ilə başlayırlar və 11-ci sinfi B1 səviyyəsi ilə bitirirlər. Sənəd bu nəticəni əldə etməyə kifayət qədər fürsət verir. Kurikulum sənədi layihə kimi ARTİ-nin rəsmi səhifəsində yerləşdirilib, yaxın vaxtlarda təsdiqi gözlənilir. Sənədlə bu keçid vasitəsilə tanış ola bilərsiniz.

Struktur və məzmun dəyişiklikləri

Əvvəlki kurikulumda dinləmə, danışma, oxu və yazı bacarıqları daha çox ayrıca bölmələr şəklində təqdim olunurdu. Təkmilləşdirilmiş sənəddə isə bu bacarıqlar inteqrativ yanaşma ilə birləşdirilir, mövzular və fəaliyyətlər bir-biri ilə əlaqəli şəkildə qurulur və hər dərsdə bir neçə bacarığı inkişaf etdirməyə imkan yaradır. Bu da dilin canlı istifadəsinin daha tez formalaşmasına köməklik edir.

Kommunikativ yanaşma və şagirdyönümlülük

Yeni kurikulumun əsas məqsədlərindən biri şagirdlərdə real ünsiyyət bacarığını gücləndirməkdir. Dərslərdə danışıq və dinləməyə daha geniş yer ayrılması, interaktiv oyunlar, dialoqlar, layihələr və rollu tapşırıqlar kimi fəaliyyətlərin təşkil edilməsi tövsiyə olunur. Şagirdlər öyrəndiklərini gündəlik həyat situasiyalarında tətbiq etməyi öyrənir, müəllim isə daha çox fasilitator rolunda çıxış edir.

Diferensiallaşdırılmış tədris və inklüzivlik

Siniflərdə şagirdlərin dil səviyyəsinin fərqli olması nəzərə alınaraq yeni kurikulumda diferensiallaşdırmaya dair tövsiyələr dəqiq və praktik şəkildə verilib. Müəllimlər müxtəlif bacarıq səviyyəsindəki şagirdlər üçün uyğun material və tapşırıqlar seçməyə yönləndirilir. Bu yanaşma həm inklüziv təhsili dəstəkləyir, həm də hər bir şagirdin fərdi potensialını üzə çıxarır.

Qiymətləndirmə və geribildirim

Formativ qiymətləndirmə və özünüqiymətləndirmə bölmələri əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirilib. Standartları reallaşdırarkən müəllimlərə şagirdlərin inkişafını ardıcıl izləmək, fərdi irəliləyiş planları tərtib etmək və dərhal geribildirim vermək tövsiyə olunur. Bu, şagirdlərə öz öyrənmə proseslərinə nəzarət etməyi öyrədir və motivasiyanı artırır. (Qeyd: Geribildirim üçün çıxış biletləri, mini testlər, rəngli kartlar, bir dəqiqəlik yazı, qısa şifahi sorğular və ya “3-2-1” metodu kimi üsullardan istifadə oluna bilər.)

İnterdisiplinar (fənlərarası) inteqrasiya

Yeni sənəd xarici dili digər fənlərlə əlaqələndirməyi təşviq edir. Mövzular və mətnlər coğrafiya, tarix, texnologiya kimi sahələrdən seçilir ki, şagirdlər həm dil bacarıqlarını inkişaf

etdirsin, həm də başqa bilik sahələri ilə tanış olsunlar. Bu onların dünyagörüşünü genişləndirir və praktiki söz ehtiyatını artırır.

Texnologiya və rəqəmsal resurslar

Təkmilləşdirilmiş kurikulum müasir rəqəmsal alətlərin dərs prosesinə inteqrasiyasını xüsusi vurğulayır. Müəllimlərə onlayn platformalar, interaktiv proqramlar, videolar və multimediya resurslarından istifadə edərək dərsləri daha maraqlı və təsirli etmək tövsiyə olunur. Bu yanaşma şagirdlərin həm də rəqəmsal savadlılığını inkişaf etdirir.

Yenilənmiş xarici dil fənn kurikulumu Azərbaycan məktəblərində dil öyrənməyə tamamilə yeni bir istiqamət verir. Müasir tədris yanaşmaları, texnologiya, diferensiallaşdırma, inklüzivlik, formativ qiymətləndirmə və fənlərarası əlaqə kimi yeniliklər müəllimi yaradıcı fasilitatora çevirir, şagirdə isə aktiv öyrənmə, özünüqiymətləndirmə və real ünsiyyət bacarıqları qazandırır. Bu dəyişikliklər nəticəsində şagirdlər yalnız xarici dil deyil, həm də müasir dünyada uğur üçün zəruri olan tənqidi düşünmə, əməkdaşlıq və rəqəmsal savadlılıq kimi bacarıqlarını inkişaf etdirəcəklər.